

Aktiemarknadsnämndens uttalande 2019:25

2019-06-03

Inledning

Aktiemarknadsnämndens uttalande 2012:05 rör god sed på aktiemarknaden vid närståendetransaktioner i svenska aktiebolag, vilkas aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller föremål för handel på handelsplattformarna First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market. I aktiebolagslagen (2005:551, ABL) införs och gäller från och med den 10 juni 2019, på grund av EU-direktiv, regler om närståendetransaktioner i svenska aktiebolag, vilkas aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES. De nya lagreglerna reglerar samma frågor som AMN 2012:05 och ersätter därmed i praktiken det uttalandet såvitt avser de bolag som omfattas av lagreglerna.

De nya lagreglerna berör inte bolag, vilkas aktier är föremål för handel på handelsplattformarna First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market. För närståendetransaktioner i sådana bolag skulle AMN 2012:05 kunna fortsätta att gälla. Enligt nämndens mening är det emellertid inte lämpligt att ha en reglering rörande närståendetransaktioner för vissa bolag på aktiemarknaden och en annan reglering, eller inte någon reglering alls, för andra bolag på aktiemarknaden, om inte starka skäl talar för det. Några sådana skäl föreligger enligt nämndens mening inte.

Nämnden har mot bakgrund av vad nu sagts beslutat att AMN 2012:05 upphävs per den 10 juni 2019. De uttalanden som nämnden i enskilda fall gjort om den närmare innebörden av det uttalandet är därmed, från den tidpunkten, inte heller längre av intresse. För närståendetransaktioner i svenska aktiebolag vilkas aktier är föremål för handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES gäller från och med den 10 juni 2019 reglerna i aktiebolagslagen och vad nämnden i framtiden kan komma att uttala

om god sed på aktiemarknaden i fråga om sådana transaktioner.

För närståendetransaktioner i bolag vilkas aktier är föremål för handel på handelsplattformarna First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market anser nämnden att god sed kräver att en ordning som i allt väsentligt motsvarar 16 a kap. ABL tillämpas.

I 16 a kap. 4 § ABL görs vissa undantag från kapitlets tillämpningsområde. Två av dessa undantag (rörande ersättningsriktlinjer och förvärv eller överlåtelse av egna aktier) går tillbaka på bestämmelser i lagen som i huvudsak endast gäller bolag på reglerade marknader. De har därför inte tagits med i uttalandet nedan. Vidare anser nämnden att fristen för tillhandahållande av styrelseredogörelse på bolagets webbplats (16 a kap. 7 § ABL) för bolag på handelsplattformar bör vara två (inte tre) veckor fram till och med dagen för stämman.

Nämnden gör därmed följande uttalande.

Tillämpningsområde

Detta uttalande tillämpas när ett publikt aktiebolag vars aktier, efter ansökan av bolaget, handlas på någon av MTF-plattformarna Nasdaq First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market, ska besluta om en väsentlig transaktion med en närstående. Uttalandet tillämpas även när en väsentlig transaktion mellan ett helägt svenskt dotterbolag till ett sådant aktiebolag och en närstående till moderbolaget ska beslutas.

Vad som är en väsentlig transaktion

En transaktion anses i detta uttalande vara väsentlig om den ensam, eller sammantagen med andra transaktioner som bolaget och dess helägda svenska dotterbolag har genomfört med samma närstående under det senaste året, avser ett värde som är minst en miljon kronor och motsvarar minst en procent av bolagets värde.

Vem som är närstående

När det avgörs vem som är närstående enligt detta uttalande tillämpas 1 kap. 8 och 9 §§ årsredovisningslagen (1995:1554), vilka bilagts uttalandet i den lydelse de för närvarande har. Det som sägs där om rapporterade företag ska i stället avse ett publikt aktiebolag vars aktier, efter ansökan av bolaget, handlas på någon av MTF-plattformarna Nasdaq First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market.

Undantag från tillämpningsområdet

Uttalandet gäller inte beslut om

1. arvode till styrelseledamöter enligt 8 kap. 23 a § ABL,
2. lån enligt 11 kap. ABL,
3. emissioner enligt 12–16 kap. ABL,
4. vinstutdelning enligt 18 kap. ABL,
5. minskning av aktiekapitalet enligt 20 kap. ABL,
6. lån enligt 21 kap. ABL,
7. fusion enligt 23 kap. ABL, eller
8. delning enligt 24 kap. ABL.

Uttalandet gäller inte heller beslut med stöd av lagen (2015:1016) om resolution.

Uttalandet gäller inte beslut om transaktioner mellan ett aktiebolag och ett helägt dotterföretag, eller transaktioner mellan ett aktiebolag och ett delägt dotterföretag som ingen annan närstående till bolaget har ett intresse i.

Uttalandet gäller inte beslut om transaktioner som är en del av bolagets löpande verksamhet och som genomförs på marknadsmässiga villkor. Styrelsen ska ha rutiner för att fortlöpande bedöma om en transaktion är av det slaget.

Beslutsordning

Styrelsen ska underställa bolagsstämman en väsentlig transaktion med en närstående till bolaget för godkännande.

Till underlag för stämmans beslut ska styrelsen upprätta en redogörelse för transaktionen. Av redogörelsen ska villkoren för transaktionen framgå, i den utsträckning som krävs för att stämman ska kunna ta ställning till förslaget. Redogörelsen ska alltid innehålla information om

1. vilken relation bolaget har till den närstående,
2. namnet på den närstående,
3. datumet för transaktionen, och
4. det värde transaktionen avser.

Redogörelsen ska hållas tillgänglig på bolagets webbplats under minst två veckor fram till och med dagen för stämman. Redogörelsen ska vidare läggas fram på stämman.

Vid bolagsstämmans beslut i fråga om godkännande av en transaktion ska aktier som innehas av den närstående inte beaktas. Inte heller ska aktier som innehas av ett annat företag i samma koncern som den närstående beaktas. Med koncern likställs i detta sammanhang annan företagsgrupp av motsvarande slag.

Vissa transaktioner i dotterbolag

När ett helägt svenskt dotterbolag till ett aktiebolag vars aktier, efter ansökan av bolaget, handlas på någon av MTF-plattformarna Nasdaq First North, Nordic MTF eller Spotlight Stock Market ska besluta om en väsentlig transaktion med en närstående till moderbolaget ska styrelsen underställa bolagsstämman transaktionen för godkännande. Vad som ovan sägs under rubriken Beslutsordning gäller inte. Transaktionen anses vara väsentlig om den ensam, eller sammantagen med andra transaktioner som dotterbolaget och moderbolaget har genomfört med samma närstående under det senaste året, avser ett värde som är minst en miljon

kronor och motsvarar minst en procent av koncernens värde.

En väsentlig transaktion enligt föregående stycke ska även underställas bolagsstämman i moderbolaget för godkännande. Vid prövningen i moderbolaget ska vad som ovan sägs under rubriken Beslutsordning gälla.

Ikraftträdande- och övergångsregler

Detta uttalande ska inte tillämpas på transaktioner som bolaget har fattat beslut om men som inte genomförts före den 10 juni 2019. Vid fastställande av vad som är en väsentlig transaktion ska transaktioner som genomförts före det datumet inte beaktas.

I behandlingen av detta ärende har deltagit ledamöterna Marianne Lundius (ordförande), Ann-Christine Lindeblad (vice ordförande), Peter Bäärnhielm, Cecilia Daun Wennborg, Ossian Ekdahl, Eva Hägg, Carl Johan Högbom, Wilhelm Lüning, Nina Macpherson, Jens Nystrand, Carl-Johan Pousette och Erik Sjöman.

På Aktiemarknadsnämndens vägnar

Marianne Lundius

/Rolf Skog

Bilaga: 1 kap. 8 och 9 §§ årsredovisningslagen (1995:1554)

1 kap. 8 § En juridisk person anses i denna lag som närstående till ett företag som upprättar års- eller koncernredovisning (rapporterande företag) om

1. den ingår i samma koncern som det rapporterande företaget,
2. den är ett intresseföretag till det rapporterande företaget eller till ett företag i en koncern som det rapporterande företaget ingår i,
3. det rapporterande företaget är ett intresseföretag till den juridiska personen, eller till ett företag i en koncern som den juridiska personen ingår i,
4. den är ett gemensamt styrt företag som samägs av det rapporterande företaget eller av ett företag i en koncern som det rapporterande företaget ingår i,
5. det rapporterande företaget är ett gemensamt styrt företag som samägs av den juridiska personen, eller av ett företag i en koncern som den juridiska personen ingår i,
6. den och det rapporterande företaget båda är gemensamt styrda företag som samägs av samma tredje företag,
7. den eller det rapporterande företaget är ett gemensamt styrt företag som samägs av ett tredje företag, och den andra av dem är ett intresseföretag till det tredje företaget,
8. den är ett dotterföretag till en juridisk person som avses i 2, 4, 6 eller 7,
9. den har som huvudsaklig verksamhet att förvalta tillgångar som det rapporterande företaget har avsatt för ersättningar till personer som har avslutat sin anställning antingen i det rapporterande företaget eller i en juridisk person som är närstående till det rapporterande företaget,
10. den har avsatt tillgångar till förvaltning av ett rapporterande företag som är en sådan juridisk person som avses i 9,
11. den står under bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande av en person som är närstående enligt 9 §,
12. den annars står under betydande inflytande av en person som avses i 9 § 1 eller 4-6,
13. den eller dess moderföretag har en styrelseledamot, verkställande direktör eller annan ledande befattningshavare som är en person som avses i 9 § 1, eller
14. den eller ett företag i en koncern som den ingår i tillhandahåller tjänster för företagsledning åt det rapporterande företaget eller åt dess moderföretag.

Vid tillämpningen av första stycket ska

- med koncern jämställas en företagsgrupp som kontrolleras av ett företag eller ett annat rättssubjekt som inte är ett moderföretag i denna lags mening, och
- med intresseföretag jämställas företag som endast uppfyller det krav på betydande inflytande som anges i 5 §.

Lag (2015:813).

1 kap. 9 § En fysisk person anses i denna lag som närstående till ett rapporterande företag om han eller hon

1. själv eller gemensamt med någon annan utövar ett bestämmande inflytande över företaget,
2. annars har ett betydande inflytande över företaget,
3. är en styrelseledamot, den verkställande direktören eller någon annan ledande befattningshavare i företaget eller dess moderföretag,
4. är gift eller sambo med eller förälder, barn eller styvbarn till en person som avses i 1-3,
5. är ekonomiskt eller på annat sätt beroende av en person som avses i 1-3 eller av hans eller hennes make eller sambo, eller
6. annars ingår i samma familj som en person som avses i 1-3 och kan förväntas påverka den personen i hans eller hennes kontakter med företaget eller påverkas av honom eller henne i sina egna kontakter med företaget. Lag (2015:813).